

Warunki przyznawania płatności, wymogi i sankcje za ich nieprzebranie dla poszczególnych pakietów „Programu rolnośrodowiskowego”:

1) Warunki szczegółowe przyznania płatności rolnośrodowiskowej w ramach Pakietu 1 Rolnictwo zrównoważone:

- Rolnik zobowiązany jest realizować wymogi określone dla tego pakietu na obszarze całego gospodarstwa rolnego, a więc wszystkich gruntach rolnych deklarowanych we wniosku w danym roku do płatności,
- Pakiet 1 Rolnictwo zrównoważone nie może być realizowany w gospodarstwie z Pakietem 2 Rolnictwo ekologiczne,
- W przypadku, gdy Pakiet 1 Rolnictwo zrównoważone realizowany jest na obszarach szczególnie narażonych (OSN) płatność za realizację tego pakietu na tych obszarach przyznawana jest do działek rolnych, których łączna powierzchnia wynosi nie więcej niż 100 ha,

Płatność:

Płatność może być przyznana wyłącznie do powierzchni kwalifikowanej działek rolnych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej.

Do płatności kwalifikują się grunty orne, na których uprawiane są truskawki, poziomki, tytoń lub inne rośliny wymienione w załączniku 4 do rozporządzenia rolnośrodowiskowego w ramach wariantu pierwszego, drugiego, piątego, szóstego, siódmego i ósmego Pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne, zwane dalej „uprawami kwalifikowanymi”.

W danym roku płatność przysługuje do powierzchni nie większej niż powierzchnia upraw kwalifikowanych i nie większej niż zatwierdzony obszar powierzchni gruntów rolnych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej.

Od roku 2013 nie jest stosowana sankcja z tytułu powtarzalności za nieprzebranie wymogów.

Przykład:

Rolnik w pierwszym roku deklaruje we wniosku łączną powierzchnię działek rolnych (gruntów rolnych) - 20 ha, w tym powierzchnia gruntów ornych, z uprawami kwalifikowanymi wynosi 8 ha. Płatność w danym roku (pierwszym) przyznaje się max do 8 ha. Powierzchnia zobowiązania wynosi 20 ha. Wymogi rolnik zobowiązany jest realizować na 20 ha.

W drugim roku rolnik deklaruje 25 ha gruntów rolnych i 20 ha gruntów ornych z uprawami kwalifikowanymi. Płatność przyznaje się do 20 ha gruntów ornych. Natomiast wymogi rolnik zobowiązany jest realizować na 25 ha.

W trzecim roku rolnik deklaruje 50 ha w tym 35 ha gruntów ornych z uprawami kwalifikowanymi. Płatność przysługuje do 20 ha. Natomiast wymogi rolnik zobowiązany jest realizować na 50 ha gruntów rolnych.

W czwartym roku rolnik deklaruje 15 ha gruntów rolnych w tym 5 ha gruntów ornych z uprawami kwalifikowanymi. Płatność przysługuje do 5 ha. Jednocześnie rolnik zaniechał realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego na 5 ha (20 – 15 ha). Ustalana jest mu kwota do zwrotu z tytułu zaniechania realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego. Powierzchnia zobowiązania dla piątego roku wynosi 15 ha. Wymogi rolnik zobowiązany jest realizować na 15 ha gruntów rolnych.

W piątym roku rolnik deklaruje 30 ha gruntów rolnych w tym 20 ha gruntów ornych na których znajdują się uprawy kwalifikowane. Płatność przysługuje do 15 ha gruntów ornych. Natomiast wymogi rolnik zobowiązany jest realizować na 30 ha gruntów rolnych.

Jeżeli rolnik nie realizuje wymogów na powierzchni całego gospodarstwa płatność za pakiet podlega procentowemu zmniejszeniu.

Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia rolnośrodowiskowego w zakresie Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone, płatność rolnośrodowiskowa w części dotyczącej tego pakietu przysługuje w danym roku w wysokości zmniejszonej o tyle procent, ile odpowiada stosunkowi powierzchni:

- trwałych użytków zielonych, na których stwierdzono to uchybienie, **do powierzchni wszystkich gruntów rolnych** objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym w ramach tego pakietu lub
- gruntów ornych, na których stwierdzono to uchybienie, **do powierzchni wszystkich gruntów ornych**, na których powinny być przestrzegane te wymogi w ramach tego pakietu.

W ramach pakietu 1. płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana do działek rolnych użytkowanych jako grunty orne, a wymogi realizowane w ramach tego pakietu powinny być przestrzegane również na trwałych użytkach zielonych, do których płatność w zakresie tego pakietu nie przysługuje. Nie w każdym zatem przypadku możliwe byłoby zastosowanie zmniejszenia tej części płatności rolnośrodowiskowej, która została przyznana do działki rolnej, na której stwierdzono dane uchybienie, w szczególności niemożliwe by to było w przypadku uchybienia stwierdzonego na trwałych użytkach zielonych. W przypadku stwierdzenia uchybienia na powierzchni trwałych użytków zielonych, proponuje się zmniejszenie płatności o tyle procent, ile odpowiada procentowemu stosunkowi powierzchni trwałych użytków zielonych, na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich działek rolnych, tzn. zarówno trwałych użytków zielonych jak i gruntów ornych, objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym w ramach tego pakietu w gospodarstwie (posiadanych w pierwszym roku i ewentualnie dołączonych do gospodarstwa podczas trwania zobowiązania). W przypadku stwierdzenia uchybienia na gruntach ornych objętych zobowiązaniem proponuje się zmniejszenie płatności o tyle procent, ile odpowiada procentowemu stosunkowi powierzchni gruntów ornych (posiadanych w pierwszym roku i ewentualnie dołączonych do gospodarstwa podczas trwania zobowiązania), na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie, na których powinny być przestrzegane wymogi w ramach tego pakietu.

Proponuje się wprowadzenie proporcjonalnego systemu zmniejszeń ze względu na to, że rolnik ma obowiązek realizować zobowiązanie w zakresie Pakietu 1 Rolnictwo zrównoważone na wszystkich gruntach rolnych w gospodarstwie, a nie wszystkie te grunty mogą być objęte płatnością rolnośrodowiskową. Mowa tu o trwałych użytkach zielonych oraz gruntach ornych dołączonych do powierzchni gospodarstwa w kolejnych latach realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego.

Jeżeli to samo uchybienie zostanie stwierdzone na kilku działkach rolnych to wysokość zmniejszenia jest ustalana w oparciu o procent (% zmniejszenia za nieprzestrzeganie wymogu) wynikający z sumy powierzchni na których stwierdzono nieprzestrzeganie wymogu w stosunku do powierzchni wszystkich gruntów rolnych lub wszystkich gruntów ornych objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym w Pakiecie 1 Rolnictwo zrównoważone.

Jeżeli stwierdzono więcej niż jedno uchybienie procent zmniejszenia całej płatności za Pakiet 1 Rolnictwo zrównoważone ustala się w oparciu sumę wartości % zmniejszeń za nieprzestrzeganie poszczególnych wymogów.

Ponadto rolnik zobowiązany będzie do zwrotu wszystkich płatności dotychczas przyznanych za ten pakiet w wysokości (% zmniejszenia) jaka ustalana jest za niespełnienie określonego wymogu (art. 18 RK 65/2011).

Wymogi i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) w Pakiecie 1 Rolnictwo zrównoważone:

Lp.	Wymogi	Lp.	Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
1	Przestrzeganie prawidłowego doboru i następstwa roślin uprawianych w plonie głównym, przy zastosowaniu co najmniej trzech gatunków roślin, każdego z innej grupy roślin, z wyłączeniem roślin wieloletnich	1	Nieprzestrzeganie prawidłowego doboru i następstwa roślin	Zmniejszenie płatności za Pakiet 1 o tyle procent, ile odpowiada stosunkowi powierzchni gruntów ornych, na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich gruntów ornych, na których powinny być przestrzegane te wymogi w ramach tego pakietu w danym roku.
2	Opracowanie co roku planu nawozowego na podstawie bilansu azotu oraz aktualnej chemicznej analizy gleby, z określeniem zawartości P, K, Mg i potrzeb wapnowania gleby, oraz realizacja tego planu	2	Brak planu nawozowego	Zmniejszenie płatności za Pakiet 1 o 100%.
3	Koszenie w terminie do dnia 31 lipca lub wypasanie w okresie wegetacyjnym na trwałych użytkach zielonych oraz usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn, ze względu na które dotrzymanie	3	Brak koszenia lub wypasu na trwałych użytkach zielonych lub koszenie lub wypas w niewłaściwym	Zmniejszenie płatności za pakiet o tyle procent, ile odpowiada stosunkowi powierzchni trwałych użytków zielonych, na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich gruntów rolnych objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym w ramach

	dwutygodniowego terminu nie było możliwe;		terminie	tego pakietu (do których została przyznana płatność w pierwszym roku).
		4	Nieżłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie (nie dotyczy użytkowania pastwiskowego)	Zmniejszenie płatności za pakiet o tyle procent, ile odpowiada stosunkowi powierzchni trwałych użytków zielonych, na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich gruntów rolnych objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym w ramach tego pakietu (do których została przyznana płatność w pierwszym roku). (Należy ustalić powierzchnię z której nie usunięto ściętej biomasy lub nie złożono w stogi).
4	W przypadku równoczesnej realizacji na tych samych gruntach rolnych: a) Pakietu 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone – koszenie w odpowiednim terminie określonym w części III. Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone, b) Pakietu 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 lub Pakietu 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 – koszenie w odpowiednim terminie określonym w części IV. Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 i Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000.	5	Brak koszenia lub koszenie w nieodpowiednim terminie	Zmniejszenie płatności za pakiet o tyle procent, ile odpowiada stosunkowi powierzchni trwałych użytków zielonych, na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich gruntów rolnych objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym w ramach tego pakietu (do których została przyznana płatność w pierwszym roku). (Należy ustalić powierzchnię na której nie zastosowano koszenia lub wykonano koszenie w niewłaściwym terminie)
5	Nieprzekraczanie maksymalnej dawki azotu pochodzącego z nawozów naturalnych, kompostów i nawozów mineralnych wynoszącej: a) 150 kg/ha na gruntach ornych, b) 120 kg/ha na trwałych użytkach zielonych – lecz nie więcej niż maksymalna dawka azotu takiego pochodzenia, określona w programie działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na obszarze szczególnie narażonym, na którym jest położone, chociażby w części, gospodarstwo rolne rolnika, pomniejszona o 10% na gruntach ornych i 40% na trwałych użytkach zielonych.	5	Przekraczanie limitów nawożenia	Zmniejszenie płatności za pakiet o tyle procent, ile odpowiada stosunkowi powierzchni: 1) trwałych użytków zielonych, na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich gruntów rolnych objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym w ramach tego pakietu lub 2) gruntów ornych, na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich gruntów ornych, na których powinny być przestrzegane te wymogi w ramach tego pakietu. (Należy ustalić powierzchnię na

				której przekroczono limit nawożenia)
6	Niestosowanie osadów ściekowych	6	Zastosowanie osadów ściekowych	Zmniejszenie płatności za pakiet o tyle procent, ile odpowiada stosunkowi powierzchni: 1) trwałych użytków zielonych, na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich gruntów rolnych objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym w ramach tego pakietu lub 2) gruntów ornych, na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich gruntów ornych, na których powinny być przestrzegane te wymogi w ramach tego pakietu. (Należy ustalić powierzchnię na której zastosowano osady ściekowe)

Zobowiązanie:

Rolnik realizuje zobowiązanie w ramach Pakietu 1 Rolnictwo zrównoważone na wszystkich gruntach rolnych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej.

Zmiana zobowiązania w zakresie Pakietu 1

Zmiana zobowiązania w Pakiecie 1 Rolnictwo zrównoważone polega na zwiększeniu obszaru, na którym to zobowiązanie jest realizowane lub zmniejszeniu tego obszaru, jeżeli mimo tego zmniejszenia zobowiązaniem tym będzie objęty obszar gruntów rolnych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej, na których jest prowadzona działalność rolnicza.

2). Warunki szczegółowe przyznania płatności rolnośrodowiskowej w ramach Pakietu 2

Rolnictwo ekologiczne:

- W ramach wszystkich wariantów – prowadzenie przez rolnika produkcji rolnej zgodnie z przepisami o rolnictwie ekologicznym, przepisami rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007, str. 1, z późn. zm.) oraz przepisami wydanymi w trybie przepisów tego rozporządzenia, w szczególności w zakresie uprawy roślin.
- W ramach wariantu trzeciego i czwartego – posiadanie przez rolnika w okresie od dnia 15 marca do dnia 30 września roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej zwierząt bydła, koni, owiec lub kóz.

- Pakiet 2 Rolnictwo ekologiczne nie może być realizowany z Pakietem 1 Rolnictwo zrównoważone i Pakietem 8 Ochrona gleb i wód.
- Wariant 2.3/2.4 nie może być realizowany równocześnie na tych samych gruntach rolnych z wariantami Pakietów 4 Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 oraz 5 Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000.

Płatność:

Płatność może być przyznana wyłącznie do powierzchni kwalifikowanej działek rolnych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej i potwierdzonej przez Jednostkę Certyfikującą rolnictwo ekologiczne, jako powierzchnia na której jest prowadzona produkcja metodami ekologicznymi. Płatność przysługuje do powierzchni grupy upraw nie większej niż powierzchnia deklarowana we wniosku, powierzchnia stwierdzona w ramach kontroli na miejscu i kontroli administracyjnej i powierzchnia wskazana w wykazie producentów, którzy spełnili wymagania dotyczące produkcji metodami ekologicznymi według stanu za dany rok.

Płatność jest przyznawana do działek rolnych użytkowanych jako:

- grunty orne, na których występują uprawy wymienione w załączniku nr 4 do rozporządzenia rolnośrodowiskowego - w przypadku wariantu 2.1, 2.2, 2.5, 2.6, 2.7 i 2.8 Pakietu 2 Rolnictwo ekologiczne,
- trwałe użytki zielone w przypadku wariantu 2.3 i 2.4.

Wykazy przekazane przez Jednostki Certyfikujące rolnictwo ekologiczne stanowią dowód w postępowaniu prowadzonym w sprawach związanych z udzielaniem pomocy finansowej producentom ekologicznym i stanowią dokument urzędowy w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Płatność rolnośrodowiskowa za realizację wariantu trzeciego i czwartego Pakietu 2 Rolnictwo ekologiczne przysługuje do powierzchni działek rolnych użytkowanych jako trwałe użytki zielone zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej w ramach tych wariantów i objętych obszarem zatwierdzonym w rozumieniu art. 6 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 65/2011, nie większej jednak niż powierzchnia ustalona jako iloraz liczby zwierząt (bydło, konie, owce, kozy), przeliczonych na duże jednostki przeliczeniowe (DJP) i współczynnika 0,5.

Przykład 1:

Rolnik w pierwszym roku deklaruje we wniosku łączną powierzchnię działek rolnych (gruntów rolnych) - 10 ha, w tym powierzchnia gruntów ornych z deklaracją wariantu 2.2 - 6 ha i wariantu 2.6 - 4 ha. Jednostka Certyfikująca rolnictwo ekologiczne potwierdziła w wariantcie 2.2 - 5 ha, a w wariantcie 2.6 - 4 ha. Płatność w danym roku przyznaje się do

powierzchni 5 ha w wariantcie 2.2 i 4 ha w wariantcie 2.6. Powierzchnia zobowiązania w pakiecie 2 wynosi 9 ha.

W drugim roku rolnik deklaruje 10 ha gruntów wszystkie w wariantcie 2.6 - uprawy warzywnicze. Jednostka Certyfikująca potwierdza 10 ha upraw w wariantcie 2.6, jednak w wyniku KnM powierzchnia kwalifikowana wynosi 9,5 ha. Płatność przysługuje za 9 ha, zmniejszenia z tytułu przeddeklarowania powierzchni nie będą stosowane.

Przykład 2

I rok realizacji zobowiązania.

Powierzchnia TUZ w gospodarstwie - 20 ha.

Deklarowana powierzchnia TUZ wariantu 2.4 - 10 ha.

Powierzchnia stwierdzona działek rolnych dla wariantu 2.4 wynosi 10 ha.

Rolnik posiada – 10 krów czyli 10 DJP (mógłby otrzymać płatność wynikającą z obsady do 20 ha TUZ-ów, ale deklaruje do płatności tylko 10 ha).

Płatność przysługuje do powierzchni spełniającej kryteria obsady zwierząt tj. 0,5 DJP/ha TUZów w wariantcie 2.4.

Powierzchnia została potwierdzona przez Jednostkę Certyfikującą w deklarowanym wariantcie – 10 ha.

Powierzchnia zobowiązania w wariantcie 2.4 – 10 ha

Na powierzchni 10 ha rolnik zobowiązany jest realizować wymogi określone dla tych wariantów.

Płatność do powierzchni – 10 ha

II rok realizacji zobowiązania

Powierzchnia TUZ w gospodarstwie 20 ha.

Deklarowana powierzchnia TUZ wariantu 2.4 - 10 ha.

Powierzchnia stwierdzona działek rolnych dla wariantu 2.4 wynosi 10 ha.

Rolnik posiada – 4 krowy czyli 4 DJP (może otrzymać płatność wynikającą z obsady do 8 ha TUZ-ów. Deklaruje do płatności 10 ha).

Płatność przysługuje do powierzchni spełniającej kryteria obsady zwierząt tj. 0,5 DJP/ha TUZów w wariantcie 2.4.

Powierzchnia została potwierdzona przez Jednostkę Certyfikującą w deklarowanym wariantcie – 10 ha.

Powierzchnia zobowiązania w wariantcie 2.4 – 10 ha.

Na powierzchni 10 ha rolnik zobowiązany jest realizować wymogi określone dla tych wariantów.

Płatność do powierzchni – 8 ha.

III rok realizacji zobowiązania.

Powierzchnia TUZ w gospodarstwie 20 ha.

Deklarowany wariantu 2.3 na powierzchni 8 ha (zmniejszenie obszaru na którym rolnik powinien realizować zobowiązanie).

Powierzchnia stwierdzona działek rolnych dla wariantu 2.3 wynosi 8 ha.

Rolnik posiada 1 krowę – 1 DJP (może otrzymać płatność wynikającą z obsady do 2 ha TUZ-ów. Deklaruje do płatności 8 ha).

Płatność przysługuje do powierzchni spełniającej kryteria obsady zwierząt tj. 0,5 DJP/ha TUZów w wariantcie 2.3.

Płatność do powierzchni – 2 ha.

Rolnik ma obowiązek realizacji i kontynuacji zobowiązania, na gruntach, które nadal posiada i były objęte zobowiązaniem w wariantcie 2.3 jednak z powodu zmniejszenia obszaru zobowiązania płatność podlega zwrotowi w części odpowiadającej % stosunkowi powierzchni TUZ objętych zmniejszeniem do powierzchni wszystkich TUZ na których powinien być realizowany wariant.

Uwaga: % zmniejszenia wynosi 20% (2 ha/10 ha) - 20% płatności rolnośrodowiskowej za realizację wariantów 2.3/2.4 przyznanej w poprzednich latach podlega zwrotowi.

IV rok realizacji zobowiązania.

Powierzchnia TUZ w gospodarstwie - 20 ha.

Deklarowana powierzchnia TUZ wariantu 2.3 - 8 ha.

Powierzchnia stwierdzona działek rolnych dla wariantu 2.3 wynosi 8 ha.

Rolnik nie posiada zwierząt wymaganych gatunków (bydło, konie, owce, kozy).

Płatność za realizację wariantu 2.3 nie przysługuje.

Rolnik ma obowiązek realizacji i kontynuacji zobowiązania, bo grunty objęte zobowiązaniem w wariantcie 2.3 nadal posiada w gospodarstwie.

W związku z tym, że nie posiada ani jednej sztuki zwierząt wymaganego gatunku (bydło, konie, owce, kozy) – przynajmniej jednego, chociaż przez jeden dzień – rolnik musi zwrócić wszystkie płatności dotychczas otrzymane w ramach wariantu (2.3/2.4).

Jeżeli rolnik nie realizuje wymogów na powierzchni zobowiązania płatność za wariant w ramach Pakietu 2 Rolnictwo ekologiczne podlega zmniejszeniu o obniżkę określoną w załączniku Nr 7 do rozporządzenia rolnośrodowiskowego.

Natomiast, jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia w zakresie Pakietu 2 Rolnictwo ekologiczne ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 tj. wymogu:

- prowadzenia produkcji rolnej zgodnie z najlepszą wiedzą i kulturą rolną, przy zachowaniu należytej dbałości o stan fitosanitarny roślin i ochronę gleby;
- koszenia do dnia 31 lipca lub wypasanie w okresie wegetacyjnym na trwałych użytkach zielonych oraz usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn;
- w przypadku równoczesnej realizacji na tych samych gruntach rolnych:

- pakietu 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone – koszenie w odpowiednim terminie określonym w części III. Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone,
- pakietu 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 lub pakietu 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 – koszenie w odpowiednim terminie określonym w części IV. Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 i Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000. ze względu na które dotrzymanie dwutygodniowego terminu nie było możliwe;

- płatność rolnośrodowiskowa w części dotyczącej wariantu trzeciego lub czwartego Pakietu 2 Rolnictwo ekologiczne przysługuje w danym roku w wysokości zmniejszonej o tyle procent, ile odpowiada procentowemu stosunkowi powierzchni trwałych użytków zielonych, na których stwierdzono to uchybienie, do powierzchni wszystkich trwałych użytków zielonych, na których powinny być przestrzegane te wymogi w ramach tego wariantu.

Wymogi i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) w Pakiecie 2 Rolnictwo ekologiczne:

Lp.	Wymogi	Lp.	Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
1.	Wszystkie warianty - przeznaczenie plonu na paszę, do bezpośredniego spożycia przez ludzi, do przetwórstwa, do kompostowania lub przekazanie do innych gospodarstw rolnych;	1	Nieodpowiednie przeznaczenie plonu	40% płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej danego wariantu
2.	Wszystkie warianty - prowadzenie produkcji rolnej zgodnie z najlepszą wiedzą i kulturą rolną, przy zachowaniu należytej dbałości o stan fitosanitarny roślin i ochronę gleby.	2	Prowadzenie produkcji rolnej niezgodnie z najlepszą wiedzą i kulturą rolną i niezachowanie należytej dbałości o stan fitosanitarny roślin i ochronę gleby	100% (nie dotyczy wariantu 2.3 i 2.4)
3.	Dla wariantu 2.3. Trwałe użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania) i wariantu 2.4. Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania): 1) koszenie do dnia 31 lipca lub wypasanie w okresie wegetacyjnym na trwałych użytkach zielonych oraz usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym	3	Niewykoszenie w terminie	Zmniejszenie płatność za wariant 2.3/2.4 o tyle procent, ile odpowiada procentowemu stosunkowi powierzchni TUZ na których stwierdzono to

	<p>terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn, ze względu na które dotrzymanie dwutygodniowego terminu nie było możliwe;</p> <p>2) w przypadku równoczesnej realizacji na tych samych gruntach rolnych:</p> <p>a) Pakietu 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone – koszenie w odpowiednim terminie określonym w części III. Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone,</p> <p>b) Pakietu 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 lub Pakietu 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 – koszenie w odpowiednim terminie określonym w części IV. Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 i Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000.</p>			<p>uchybie, do powierzchni wszystkich TUZ, na których powinny być przestrzegane te wymogi w ramach tego wariantu</p>
--	---	--	--	--

Zobowiązanie:

Rolnik realizuje zobowiązanie w ramach Pakietu 2 Rolnictwo ekologiczne na powierzchni kwalifikowanej działek rolnych do których przyznana została pierwsza płatność rolnośrodowiskowa.

Jest to powierzchnia kwalifikowana działki rolnej na której potwierdzone zostało prowadzenie produkcji metodami ekologicznymi.

W zakresie wariantu trzeciego i czwartego zobowiązanie rolnośrodowiskowe obejmuje powierzchnię kwalifikowaną działek rolnych użytkowanych jako trwałe użytki zielone i zadeklarowanych we wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej (pierwszej i kolejnych płatności). Natomiast płatność w każdym roku przysługuje do powierzchni nie większej niż powierzchnia ustalona jako iloraz liczby zwierząt (bydło, koni, owiec, kóz) przeliczonych na duże jednostki przeliczeniowe, i współczynnika 0,5.

Zmiana zobowiązania w zakresie Pakietu 2 Rolnictwo ekologiczne.

Dopuszcza się zmianę zobowiązania, która polega na:

- zmianie, na gruntach zadeklarowanych we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej miejsca uprawy roślin w ramach wariantu 2.1, 2.2, 2.5, 2.6, 2.7 lub 2.8 Pakietu 2 Rolnictwo ekologiczne oraz zmianie uprawianej rośliny - powierzchnia Pakietu 2 jest stała!
- zmianie wariantów 2.1, 2.2, 2.5, 2.6, 2.7 lub 2.8 Pakietu 2 Rolnictwo ekologiczne na inny z wymienionych wariantów – brak upraw sadowniczych

- zmianie wariantu 2.1 lub 2.2 realizowanych na gruntach, na których są uprawiane mieszanka wieloletnia traw lub mieszanka wieloletnia traw z motylkowatymi drobnonasiennymi, na wariant trzeci lub czwarty Pakietu 2 Rolnictwo ekologiczne, jeżeli grunty, na których są uprawiane te mieszanki stały się trwałymi użytkami zielonymi

Zmiana zobowiązania rolnośrodowiskowego realizowanego w zakresie w zakresie wariantu dziewiątego, dziesiątego, jedenastego lub dwunastego pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne jest niedopuszczalna, z wyjątkiem zmiany wariantu dziewiątego lub dziesiątego pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne realizowanych na gruntach, na których są uprawiane truskawki lub poziomki, na wariant pierwszy, drugi, piąty, szósty, siódmy lub ósmy Pakietu 2.

3). Warunki szczegółowe przyznania płatności rolnośrodowiskowej w ramach Pakietu 3 Ekstensywne trwałe użytki zielone:

Grunty będące trwałymi użytkami zielonymi.

Płatność:

Płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana do działek rolnych użytkowanych jako trwałe użytki zielone położonych na obszarach Natura 2000. Płatność nie podlega modulacji.

Tylko dla zobowiązań podjętych w roku 2009 lub 2010 płatność jest przyznawana do działek rolnych użytkowanych jako trwałe użytki zielone poza obszarami Natura 2000. W takim przypadku, przy ustalaniu wysokości płatności stosuje się modulację.

Wymogi i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) w Pakiecie 3 Ekstensywne trwałe użytki zielone:

Lp.	Wymogi	Lp.	Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
1	zakaz wapnowania, chyba że wapnowanie nie wpłynie negatywnie na środowisko i na realizację celu pakietu	1	Wapnowanie niezgodne z planem działalności rolnośrodowiskowej	20%
2	zakaz nawożenia azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne, a na innych obszarach nieprzekraczanie maksymalnej dawki azotu wynoszącej 60 kg/ha w danym roku, lecz nie więcej niż maksymalna dawka azotu, określona w programie działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na obszarze szczególnie narażonym, na którym jest położone, chociażby w części, gospodarstwo rolne rolnika, pomniejszona o 40%;	2	Nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne lub przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia azotem	100%
3	zakaz przeorywania, wałowania, podsiewu;	3	Zastosowanie przynajmniej jednego z następujących zabiegów: przeorywanie, wałowanie, podsiew oraz	20%
4	zakaz włókwowania w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września;			

			włókovanie w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września	
5	zakaz stosowania ścieków i osadów ściekowych;	4	Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych	100%
6	zakaz stosowania środków ochrony roślin, z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych chwastów z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych);	5	Zastosowanie środków ochrony roślin, z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych chwastów z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych)	100%
7	zakaz budowy i rozbudowy urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyjątkiem urządzeń mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej (nie dotyczy bieżącej konserwacji).	6	Budowa i rozbudowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyjątkiem urządzeń mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej (nie dotyczy bieżącej konserwacji)	60%
użytkowanie kośne trwałych użytków zielonych				
8	koszenie w terminie od dnia 1 czerwca do dnia 30 września, nie więcej niż dwa pokosy w roku; wysokość koszenia 5–15 cm;	7	Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		8	Wykonanie więcej niż 2 pokosów w roku	20%
		9	Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
9	pozostawienie 5–10% powierzchni działki rolnej nieskoszonych, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej części tej działki;	10	Wykoszenie całej powierzchni działki rolnej	80%
		11	Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	10%
		12	Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	30%
		13	Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	80%
		14	Pozostawienie nieskoszonych niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	50%
10	usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany;	15	Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20%

11	zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni trwałych użytków zielonych.	16	Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
Użytkowanie pastwiskowe				
12	wypasanie w sezonie pastwiskowym trwającym od dnia 1 maja do dnia 15 października – na obszarach poniżej 300 m n.p.m. oraz od dnia 20 maja do dnia 1 października – na obszarach powyżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej 0,5–1 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha (10 DJP/ha), przy czym wypasanie na terenach zalewowych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie 2 tygodni po ustąpieniu wód, z wyłączeniem wypasania koników polskich i koni huculskich, które jest dopuszczalne przez cały rok przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,5 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha (10 DJP/ha)	17	Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100%
13	niewykaszenie niedojadów poza okresem od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września.	18	Wykaszenie niedojadów w nieodpowiednim terminie	20%
Użytkowanie kośno-pastwiskowe				
14	koszenie w terminie od dnia 1 czerwca do dnia 30 września, nie więcej niż dwa pokosy w roku; wysokość koszenia 5–15 cm;	19	Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		20	Wykonanie więcej niż 2 pokosów w roku	20%
15	pozostawienie 5–10% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej części tej działki;	21	Wykoszenie całej powierzchni działki rolnej	80%
		22	Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
		23	Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
		24	Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	80%
		25	Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	50%
16	usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany;	26	Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20%
17	zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni trwałych użytków zielonych;	27	Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%

18	wypasanie w sezonie pastwiskowym trwającym od dnia 1 maja do dnia 15 października – na obszarach poniżej 300 m n.p.m. oraz od dnia 20 maja do dnia 1 października – na obszarach powyżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,3 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha (10 DJP/ha), przy czym wypasanie na terenach zalewowych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie 2 tygodni po ustąpieniu wód, z wyłączeniem wypasania koników polskich i koni huculskich, które jest dopuszczalne przez cały rok przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,3 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha (10 DJP/ha)	28	Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100%
		29	Przekroczenie limitu obsady zwierząt i obciążenia pastwiska	40%
19	niewykaszenie niedojadów poza okresem od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września.	30	Wykaszenie niedojadów w nieodpowiednim terminie	20%

Zobowiązanie:

Powierzchnia kwalifikowana działek rolnych, do których została przyznana pierwsza płatność rolnośrodowiskowa.

Zmiana zobowiązania:

Brak możliwości zmiany zobowiązania w zakresie Pakietu 3 Ekstensywne trwałe użytki zielone.

Rolnik, który realizuje zobowiązanie rolnośrodowiskowe podjęte w 2012 r. na podstawie rozporządzenia rolnośrodowiskowego z dnia 26 lutego 2009 roku, w zakresie Pakietu 3 Ekstensywne trwałe użytki zielone, może z dniem 15 marca 2013 r. zmienić to zobowiązanie przez zamianę realizowanego pakietu, w całości lub w części, na Pakiet 5 Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000, jeżeli rolnik ten spełnia dodatkowe warunki przyznania płatności rolnośrodowiskowej w ramach tego pakietu lub jego wariantów określone w rozporządzeniu rolnośrodowiskowym, czyli:

- posiada dokumentację przyrodniczą stanowiącą szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowe ptaków, sporządzoną przez podmiot prowadzący działalność w zakresie doradzania odnośnie do sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania płatności rolnośrodowiskowej, w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia lub w roku rozpoczęcia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w ramach określonych wariantów Pakietu 5

- posiada działki rolne:

- użytkowane jako trwałe użytki zielone, na których występują:

- w przypadku wariantu pierwszego Pakietu 5: siedliska lęgowe ptaków z gatunków wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia rolnośrodowiskowego,
- w przypadku wariantu drugiego, trzeciego, czwartego, piątego, szóstego, siódmego, ósmego i dziewiątego Pakietu 5: zbiorowiska roślinne wykazujące cechy jednostek fitosocjologicznych i siedlisk przyrodniczych wymienione w załączniku nr 4 do rozporządzenia

- na których występują typy siedlisk przyrodniczych wymienione w załączniku nr 4 do rozporządzenia rolnośrodowiskowego - w przypadku wariantu dziesiątego tych pakietów;
położone na obszarze Natura 2000

4). Warunki szczegółowe przyznania płatności rolnośrodowiskowej w ramach Pakietu 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 oraz Pakietu 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000:

- posiadanie dokumentacji przyrodniczej stanowiącej szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków, sporządzoną przez podmiot prowadzący działalność w zakresie doradzania odnośnie do sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania płatności rolnośrodowiskowej, w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia lub w roku rozpoczęcia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w ramach określonych wariantów tych pakietów;
- warianty pakietów: Pakietu 3 Ekstensywne trwałe użytki zielone, Pakietu 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 oraz Pakietu 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000, nie mogą być realizowane równocześnie na tych samych użytkach rolnych;
- wariant trzeci lub czwarty Pakietu 2 Rolnictwo ekologiczne nie mogą być realizowane równocześnie na tych samych użytkach rolnych z wariantami Pakietu 4 Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 lub Pakietu 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000.
- płatność jest przyznawana do działek rolnych:
 - 1) użytkowanych jako trwałe użytki zielone, na których występują:
 - w przypadku wariantu pierwszego tych pakietów: siedliska lęgowe ptaków z gatunków wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia
 - w przypadku wariantu drugiego, trzeciego, czwartego, piątego, szóstego, siódmego, ósmego i dziewiątego tych pakietów: zbiorowiska roślinne wykazujące cechy jednostek fitosocjologicznych i siedlisk przyrodniczych wymienione w załączniku nr 4 do rozporządzenia
 - 2) na których występują typy siedlisk przyrodniczych wymienione w załączniku nr 4 do rozporządzenia – w przypadku wariantu dziesiątego tych pakietów;
 - 3) położonych:
 - w przypadku Pakietu 4 poza obszarem Natura 2000,
 - w przypadku Pakietu 5 na obszarze Natura 2000

Płatność:

Płatność może być przyznana wyłącznie do powierzchni kwalifikowanych działek rolnych zadeklarowanych w pierwszym lub w kolejnym wniosku, na których występują określone typy siedlisk lęgowych ptaków, lub zbiorowiska roślinne lub określone typy siedlisk przyrodniczych.

Pierwsza płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana w wysokości zwiększonej o kwotę przeznaczoną na refundację kosztów transakcyjnych, dotyczących sporządzenia dokumentacji przyrodniczej, której wysokość nie może przekraczać kwoty określonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia rolnośrodowiskowego.

Koszty należne są również w przypadku, gdy rolnik zwiększy obszar, na którym jest realizowane zobowiązanie rolnośrodowiskowe. Zwiększenia obszaru można dokonać tylko w drugim lub w trzecim roku realizacji zobowiązania.

Kwota płatności rolnośrodowiskowej przeznaczona na refundację kosztów transakcyjnych podlega zwrotowi w części przekraczającej wysokość kwoty, jaka powinna być przeznaczona na ich refundację, jeżeli stwierdzona powierzchnia siedliska, dla którego sporządzono dokumentację przyrodniczą, jest mniejsza niż określona we wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej.

Płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana do działek rolnych, których łączna powierzchnia wynosi nie więcej niż

- 5 ha – w przypadku wariantu 4.10;
- 5 ha – w przypadku wariantu 5.10.
-

Wymogi i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) w Pakiecie 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 oraz Pakiecie 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000:

Lp.	Wymogi	Lp.	Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
	Wszystkie warianty			
1	zakaz przeorywania, wałowania i podsiewu	1	Zastosowanie przynajmniej jednego z następujących zabiegów: przeorywanie, wałowanie, podsiew, włókowanie w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września	20%
2	Zakaz włókowania w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września.			
3	Zakaz stosowania ścieków i osadów ściekowych	2	Zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych	100%
4	Zakaz budowy i rozbudowy urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem urządzeń mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej (nie dotyczy bieżącej konserwacji)	3	Budowa lub rozbudowa urządzeń melioracyjnych wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem bieżącej konserwacji tych urządzeń oraz budowy lub rozbudowy urządzeń mających na celu poprawę lub utrzymanie wartości przyrodniczej	60%

5	Niestosowanie środków ochrony roślin, z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych chwastów z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych), po uzgodnieniu z podmiotem, o którym mowa w § 2 ust. 2.	4	Zastosowanie środków ochrony roślin, z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych chwastów z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych), po uzgodnieniu z podmiotem, o którym mowa w § 2 ust. 2	100%
Wymogi dodatkowe i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) dla wariantu 4.1 i 5.1				
1	zakaz wapnowania, chyba że wapnowanie nie wpłynie negatywnie na realizację celu pakietu	1	Zastosowanie wapnowania, które wpłynie negatywnie na realizację celu pakietu	20%
2	zakaz nawożenia, przy czym na obszarach innych niż obszary nawożone przez namuły rzeczne dopuszcza się nawożenie azotem i nieprzekraczanie maksymalnej dawki azotu wynoszącej 60 kg/ha w danym roku, lecz nie więcej niż maksymalna dawka azotu, określona w programie działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na obszarze szczególnie narażonym, na którym jest położone, chociażby w części, gospodarstwo rolne rolnika, pomniejszona o 40%	2	Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	100%
3	niestosowanie jakichkolwiek zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych w terminie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 sierpnia	3	Prowadzenie zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych w terminie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 sierpnia	40%
w przypadku użytkowania kośnego trwałych użytków zielonych:				
1	koszenie w terminie od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września; wysokość koszenia 5–15 cm,	1	Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		2	Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
2	pozostawienie 5–10% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, a w przypadku występowania wodniczki <i>Acrocephalus paludicola</i> – 30–50%, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej części tej działki,	3	Wykoszenie całej powierzchni	50%
		4	Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki mniejszej niż 30% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
		5	Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki większej niż 50%, lecz mniejszej niż 80% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%

		6	Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki większej niż 80% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	80%
		7	Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	50%
3	Usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany,	8	Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20%
4	Zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni trwałych użytków zielonych	9	Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
pastwiskowego trwałych użytków zielonych:				
1	wypasanie w sezonie pastwiskowym trwającym od dnia 1 maja do dnia 15 października – na obszarach poniżej 300 m n.p.m. oraz od dnia 20 maja do dnia 1 października – na obszarach powyżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,5 DJP/ha w okresie do dnia 20 lipca, a od dnia 20 lipca wynoszącej 0,5–1 DJP/ha, i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha (10 DJP/ha), przy czym wypasanie na terenach zalewowych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie 2 tygodni po ustąpieniu wód, z wyłączeniem wypasania koników polskich i koni huculskich, które jest dopuszczalne przez cały rok przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,5 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha (10 DJP/ha)	1	Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100%
2	Niewykasanie niedojadów poza okresem od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września,	2	wykasanie niedojadów w nieodpowiednim terminie	20%
kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych:				
1	koszenie w terminie od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września; wysokość koszenia 5–15 cm,	1	Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		2	Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
2	pozostawienie 5–10% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, a w przypadku występowania wodniczki <i>Acrocephalus paludicola</i> – 30–50%, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej części tej działki,	3	Wykoszenie całej powierzchni	50%
		4	Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki mniejszej niż 30% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
		5	Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50%	30%

			nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki większej niż 50%, lecz mniejszej niż 80% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	
		6	Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki większej niż 80% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	80%
		7	Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	50%
3	usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany,	8	Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20%
4	zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni trwałych użytków zielonych,	9	Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
5	wypasanie w sezonie pastwiskowym trwającym od dnia 1 maja do dnia 15 października – na obszarach poniżej 300 m n.p.m. oraz od dnia 20 maja do dnia 1 października – na obszarach powyżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,2 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha (10 DJP/ha), przy czym wypasanie na terenach zalewowych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie 2 tygodni po ustąpieniu wód, z wyłączeniem wypasania koników polskich i koni huculskich, które jest dopuszczalne przez cały rok przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,2 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha (10 DJP/ha),	10	Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100%
		11	Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
6	niewykaszenie niedojadów poza okresem od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września;	12	Wykaszenie niedojadów w nieodpowiednim terminie	20%
Wymogi dodatkowe i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) dla wariantu 4.2. Mechowiska i wariantu 5.2. Mechowiska				
1	koszenie w terminie od dnia 15 lipca do dnia 30 września w sposób nieniszczący runi roślinnej i pokrywy glebowej; wysokość koszenia 5–15 cm;	1	Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		2	Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
2	stosowanie jednego z następujących schematów koszenia działek rolnych przez cały okres realizacji wariantu:			

3	pozostawienie 50% powierzchni działki rolnej nieskoszzonej, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej części tej działki niż w poprzednim roku, albo	3	Skoszenie lub pozostawienie nieskoszzonej całości albo części powierzchni działki rolnej niezgodnie ze stosowanym schematem koszenia	80%
4	pozostawienie całej powierzchni działki rolnej nieskoszzonej na przemian z koszeniem w kolejnym roku całej jej powierzchni, albo	4	Pozostawienie nieskoszzonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	50%
5	pozostawienie 50% powierzchni działki rolnej nieskoszzonej, na przemian z koszeniem w kolejnym roku całej jej powierzchni, przy czym pozostawienie w danym roku 50% powierzchni działki rolnej nieskoszzonej powinno dotyczyć innej części tej działki niż dwa lata wcześniej;			
6	usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany;	5	Nie złożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20%
7	zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni trwałych użytków zielonych;	6	Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
8	zakaz wypasania;	7	Wypasanie	40%
9	zakaz nawożenia.	8	Zastosowanie nawożenia	100%
Wymogi dodatkowe i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) dla wariantu 4.3. Szuwały wielkoturzycowe i wariantu 5.3. Szuwały wielkoturzycowe:				
1	koszenie w terminie od dnia 15 lipca do dnia 30 września w sposób nieniszczący runi roślinnej i pokrywy glebowej; wysokość koszenia 5-15 cm	1	Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		2	Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
2	koszenie 20% powierzchni działki rolnej, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej części tej działki	3	Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50%
		4	Pozostawienie większej niż 80 % nieskoszzonej powierzchni działki rolnej	80%
		5	Pozostawienie w tym samym miejscu powierzchni nieskoszzonej w kolejnym roku lub powierzchni nieskoszzonej innej niż oznaczona na załączniku graficznym	30%
3	usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten	6	Nie złożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim	20%

	nie był przestrzegany		terminie	
4	zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni trwałych użytków zielonych	7	Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
5	dopuszcza się wypasanie przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,2 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 2,5 t/ha (5DJP/ha) do dnia 15 października, a na terenach zalewowych dodatkowo nie wcześniej niż w terminie 2 tygodni po ustąpieniu wód	8	Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
		9	Wypasanie w nieodpowiednim terminie	40%
6	zakaz nawożenia.	10	Zastosowanie nawożenia	100%
Wymogi dodatkowe i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) dodatkowe dla wariantu 4.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe i wariantu 5.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe:				
1	koszenie w terminie od dnia 15 września do dnia 30 października w sposób nieniszczący runi roślinnej i pokrywy glebowej; wysokość koszenia 5–15 cm;	1	Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		2	Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
2	pozostawienie 50% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej części tej działki; raz na dwa lata dopuszcza się koszenie całej powierzchni;	3	Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50%
		4	Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	80%
		5	Pozostawienie w tym samym miejscu powierzchni nieskoszonej w kolejnym roku lub powierzchni nieskoszonej innej niż oznaczona na załączniku graficznym	30%
3	usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany;	6	Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20%
4	zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni trwałych użytków zielonych;	7	Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
5	zakaz wypasania i nawożenia.	8	Wypasanie	40%
		9	Zastosowanie nawożenia	100%
Wymogi dodatkowe i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) dla wariantu 4.5. Murawy ciepłolubne i wariantu 5.5. Murawy ciepłolubne w przypadku użytkowania: kośnego trwałych użytków zielonych:				
1	koszenie w terminie od dnia 15 lipca do dnia 30 września w sposób nieniszczący runi roślinnej i pokrywy glebowej, nie więcej niż jeden pokos w roku; wysokość koszenia do 10 cm,	1	Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		2	Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%

		3	Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20%
2	pozostawienie 15–20% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej części tej działki,	4	Wykoszenie całej powierzchni	50%
		5	Pozostawienie mniejszej niż 15 % nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
		6	Pozostawienie większej niż 20 %, lecz mniejszej niż 50 % nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
		7	Pozostawienie większej niż 50 % nieskoszonej powierzchni działki rolnej	80%
		8	Pozostawienie w tym samym miejscu powierzchni nieskoszonej w kolejnym roku w przypadku użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego lub powierzchni nieskoszonej innej niż oznaczona na załączniku graficznym	30%
3	usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany,	9	Nie złożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20%
4	zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka powierzchni koszonej trwałych użytków zielonych,	10	Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
5	zakaz nawożenia;	11	Zastosowanie nawożenia	100%
pastwiskowego trwałych użytków zielonych:				
1	wypasanie w sezonie pastwiskowym trwającym od dnia 1 maja do dnia 15 października – na obszarach poniżej 300 m n. p. m. oraz od dnia 20 maja do dnia 1 października – na obszarach powyżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt 0,4–0,6 DJP/ha, przy maksymalnym obciążeniu pastwiska do 5 DJP ha (2,5 t/ha),	1	Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100%
		2	Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt i obciążenia pastwiska	40%
		3		
2	zakaz nawożenia,	4	Zastosowanie nawożenia	100%
3	dopuszcza się koszenie w terminie od dnia 15 lipca do dnia 30 września w sposób nieniszczący runi roślinnej i pokrywy glebowej, nie więcej niż jeden pokos w roku; wysokość koszenia do 10 cm,	5	Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		6	Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
4	pozostawienie 15–20% powierzchni działki rolnej	7	Wykoszenie całej powierzchni	50%

	nieskoszonej, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej części tej działki,	8	Pozostawienie mniejszej niż 15 % nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
		8	Pozostawienie większej niż 20 %, lecz mniejszej niż 50 % nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
		10	Pozostawienie większej niż 50 % nieskoszonej powierzchni działki rolnej	80%
		11	Pozostawienie w tym samym miejscu powierzchni nieskoszonej w kolejnym roku w przypadku użytkowania kośnego lub kośno-pastwiskowego lub powierzchni nieskoszonej innej niż oznaczona na załączniku graficznym	30%
5	usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany,	12	Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20%
6	zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka powierzchni koszonej trwałych użytków zielonych.	13	Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	30%
Wymogi dodatkowe i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) dla wariantu 4.6. Półnaturalne łąki wilgotne i wariantu 5.6. Półnaturalne łąki wilgotne oraz dla wariantu 4.7. Półnaturalne łąki świeże i wariantu 5.7. Półnaturalne łąki świeże:				
1	Koszenie w terminie od dnia 15 czerwca do dnia 30 września w sposób nieniszczący runi roślinnej i pokrywy glebowej, nie więcej niż dwa pokosy w roku; wysokość koszenia 5–15 cm;	1	Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		2	Wykonanie więcej niż 2 pokosów	20%
		3	Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
2	Pozostawienie 5–10% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej części tej działki;	4	Pozostawienie mniejszej niż 5 % nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
		5	Pozostawienie większej niż 10 %, lecz mniejszej niż 50 % nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
		6	Pozostawienie większej niż 50 % nieskoszonej powierzchni działki rolnej	80%
		7	Pozostawienie w tym samym miejscu powierzchni nieskoszonej w kolejnym roku lub powierzchni nieskoszonej innej niż oznaczona na załączniku graficznym w przypadku użytkowania kośnego lub	30%

			kośno-pastwiskowego	
		8	Wykoszenie całej powierzchni	50%
3	Usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany;	9	Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20%
4	Zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka powierzchni koszonej trwałych użytków zielonych;	10	Zastosowanie niewłaściwej techniki	30%
5	Dopuszcza się wypasanie wolne lub kwaterowe przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 1 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5t/ha (10 DJP/ha) od dnia 21 lipca do dnia 15 października, a na terenach zalewowych dodatkowo nie wcześniej niż w terminie 2 tygodni po ustąpieniu wód;	11	Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
		12	Wypasanie w nieodpowiednim terminie	40%
6	Zakaz nawożenia, przy czym dopuszcza się nawożenie azotem i nieprzekraczanie maksymalnej dawki azotu wynoszącej 60 kg/ha w danym roku, lecz nie więcej niż maksymalna dawka azotu, określona w programie działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na obszarze szczególnie narażonym, na którym położone jest, chociażby w części, gospodarstwo rolne rolnika, pomniejszona o 40%.	13	Przekroczenie dopuszczalnego progu nawożenia azotem wynoszącego 60 kg/ha w danym roku o więcej niż 10 % a w przypadku gdy gospodarstwo rolne chociażby w części jest położone na obszarze szczególnie narażonym - nie więcej niż maksymalna dawka azotu określona w programie działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych pomniejszona o 40%;",	100%
Wymogi dodatkowe i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) dla wariantu 4.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe oraz wariantu 5.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe:				
1	Wypasanie w sezonie pastwiskowym trwającym od dnia 1 maja do dnia 15 października – na obszarach poniżej 300 m n.p.m. oraz od dnia 20 maja do dnia 1 października – na obszarach powyżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej 0,4–0,6 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 2,5 t/ha (5 DJP/ha), przy czym wypasanie na terenach zalewowych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie 2 tygodni po ustąpieniu wód;	1	Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100%
		2	Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
2	zakaz nawożenia.	3	Zastosowanie nawożenia	100%
Wymogi dodatkowe i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) dla wariantu 4.9. Słonorośla oraz wariantu 5.9. Słonorośla:				
w przypadku użytkowania pastwiskowego trwałych użytków zielonych:				
1	Wypasanie w sezonie pastwiskowym od dnia 1 maja do dnia 15 października - na obszarach poniżej 300 m n.p.m. oraz od dnia 20 maja do dnia 1	1	Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100%

	października – na obszarach powyżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej 0,5–1 DJP/ha, przy czym wypasanie na terenach zalewowych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie 2 tygodni po ustąpieniu wód,	2	Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
2	W sytuacji licznego występowania trzciny wypasanie kwaterowe, które powinno zaczynać się od kwater z dużym udziałem trzciny i stopniowo przechodzić na typowe słońawy;	3	Niezastosowanie wypasu kwaterowego w przypadku licznego występowania trzciny	20%
w przypadku użytkowania kośnego trwałych użytków zielonych:				
1	koszenie w terminie od dnia 1 lipca do dnia 31 października w sposób nieniszczący runi roślinnej i pokrywy glebowej, nie więcej niż jeden pokos w roku; wysokość koszenia 5–15 cm, dopuszcza się pozostawienie runa bez skoszenia raz na 5 lat,	1	Niewykoszenie lub koszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		2	Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20%
		3	Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
3	usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany,	4	Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20%
4	zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do wewnątrz powierzchni koszonej trwałych użytków zielonych;	5	Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	10%
w przypadku użytkowania kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych:				
1	wypasanie w sezonie pastwiskowym od dnia 1 maja do dnia 15 października – na obszarach poniżej 300 m n.p.m. oraz od dnia 20 maja do dnia 1 października – na obszarach powyżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej 0,5–1 DJP/ha, przy czym wypasanie na terenach zalewowych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie 2 tygodni po ustąpieniu wód,	1	Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	100%
		2	Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
2	w sytuacji licznego występowania trzciny wypasanie kwaterowe, które powinno zaczynać się od kwater z dużym udziałem trzciny i stopniowo przechodzić na typowe słońawy,	3	Niezastosowanie wypasu kwaterowego w przypadku licznego występowania trzciny	20%
3	koszenie w terminie od dnia 1 lipca do dnia 31 października w sposób nieniszczący runi roślinnej i pokrywy glebowej, nie więcej niż jeden pokos w roku; wysokość koszenia 5–15 cm, dopuszcza się pozostawienie runa bez skoszenia raz na 5 lat,	4	Niewykoszenie lub koszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		5	Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20%
		6	Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
4	usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ze względu, na które termin ten nie był przestrzegany,	7	Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	20%
5	zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do wewnątrz powierzchni koszonej trwałych użytków zielonych.	8	Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	10%
6	zakaz nawożenia	9	Nawożenie	100%
Wymogi dodatkowe i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) dla wariantu 4.10. Użytki przyrodnicze i wariantu 5.10. Użytki przyrodnicze:				
1	Zachowanie użytków przyrodniczych w stanie nie pogorszonym;	1	Brak zachowania użytków przyrodniczych w stanie nie pogorszonym	100%

2	Usuwanie odpadów	2	Nieusunięcie odpadów	20%
3	dokonywanie zabiegów pielęgnacyjnych mających na celu ochronę użytku przyrodniczego;	3	Niestosowanie zabiegów pielęgnacyjnych	40%
4	zakaz nawożenia;	4	Zastosowanie nawożenia	100%
5	zakaz odwadniania i wydobywania torfu - w przypadku torfowisk;	5	Odwadnianie i wydobywania torfu – w przypadku torfowisk, wydobywanie piasku i zalesienie – w przypadku muraw napiaskowych lub usunięcie kęp i odwadnianie – w przypadku szuwarów kępowych	100%
6	zakaz wydobywania piasku i zalesiania - w przypadku muraw napiaskowych;			
7	zakaz usuwania kęp i odwadniania - w przypadku szuwarów kępowych;			
8	wykaszenie w terminie do dnia 31 października albo niewykaszenie w przypadkach określonych w planie działalności rolnośrodowiskowej.	6	Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%

W przypadku wariantu 4.2 Mechowiska i wariantu 5.2. Mechowiska stosowana może być jedna spośród dostępnym schematów technika koszenia, obowiązująca przez cały okres :

- a) pozostawienie 50% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, przy czym w każdym roku powinno to dotyczyć innej części tej działki niż w poprzednim roku, albo
- b) pozostawienie całej powierzchni działki rolnej nieskoszonej na przemian z koszeniem w kolejnym roku całej jej powierzchni, albo
- c) pozostawienie 50% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, na przemian z koszeniem w kolejnym roku całej jej powierzchni, przy czym pozostawienie w danym roku 50% powierzchni działki rolnej nieskoszonej powinno dotyczyć innej części tej działki niż dwa lata wcześniej.

Wybór schematu koszenia powinien wynikać przede wszystkim z zaleceń eksperta sporządzającego dokumentację przyrodniczą.

Zobowiązanie:

Rolnik realizuje zobowiązanie w ramach Pakietu 4 Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 lub Pakietu 5 Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 na działkach rolnych do których została przyznana pierwsza płatność rolnośrodowiskowa.

Zmiana zobowiązania:

Możliwa jest zmiana zobowiązania w Pakiecie 4 Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 i/lub Pakiecie 5 Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 poprzez:

- 1) jednorazowe zwiększenie w drugim albo trzecim roku realizacji tego zobowiązania obszaru, na którym to zobowiązanie jest realizowane w pakiecie 4 i/lub pakiecie 5;
- 2) jednorazowe dodanie w drugim albo trzecim roku realizacji tego zobowiązania poszczególnych wariantów pakietu 4 i/lub pakiecie 5.

Dodatkowo rolnik, który podjął zobowiązanie rolnośrodowiskowe w roku 2012 w zakresie pakietu 3 Ekstensywne trwałe użytki zielone, może z dniem 15 marca 2013 r. zmienić to zobowiązanie przez zamianę realizowanego pakietu, w całości lub w części, na pakiet wymieniony w § 4 ust. 1 pkt 5, jeżeli rolnik ten spełnia warunki przyznania płatności rolnośrodowiskowej w ramach tego pakietu lub jego wariantów określone w rozporządzeniu.

5). Warunki szczegółowe przyznania płatności rolnośrodowiskowej w ramach pakietu 6 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie:

Płatność:

Płatność jest przyznawana do działek rolnych użytkowanych jako:

- w przypadku wariantu pierwszego i drugiego - grunty orne, na których są uprawiane rośliny odmian regionalnych roślin warzywnych wpisane do rejestru odmian prowadzonego na podstawie przepisów o nasiennictwie, zwanego dalej „krajowym rejestrem”, lub rośliny odmian dla bioróżnorodności roślin rolniczych wpisane do krajowego rejestru, lub rośliny gatunków wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia rolnośrodowiskowego;
- w przypadku wariantu trzeciego tego pakietu:
 - 1) grunty orne, na których są uprawiane rośliny przeznaczone na rozmnażanie materiału siewnego na podstawie nieodpłatnej umowy z jednostką koordynującą lub realizującą zadania w zakresie ochrony zasobów genetycznych, oraz grunty orne wchodzące w skład otuliny;
 - 2) sady w których są uprawiane drzewa owocowe na podstawie nieodpłatnej umowy z jednostką koordynującą lub realizującą zadania w zakresie ochrony zasobów genetycznych, oraz grunty orne wchodzące w skład otuliny;
- w przypadku wariantu czwartego tego pakietu:

sady, w których są uprawiane drzewa owocowe odmian wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia lub odmian tradycyjnie uprawianych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed 1950 r. (w sadzie powinno znajdować się co najmniej 12 drzew, mających nie mniej niż 15 lat, co najmniej z 4 gatunków lub odmian, przy czym korony tych drzew znajdują się na wysokości co najmniej 120 cm, a obwód ich pni na wysokości około 1 m jest nie mniejszy niż 47 cm, a jednocześnie liczba tych drzew w przeliczeniu na 1 ha powierzchni sadu jest nie mniejsza niż 90);

Płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana do działek rolnych, których łączna powierzchnia wynosi:

- nie więcej niż 0,3 ha – w przypadku wariantu 6.3;
- nie mniej niż 0,3 ha – w przypadku wariantu 6.1 w odniesieniu do upraw rolniczych, 0,15 ha – w przypadku wariantu 6.1 w odniesieniu do upraw warzywnych, wielkość powierzchni plantacji nasiennych roślin rolniczych określona dla wytwarzania materiału siewnego kategorii kwalifikowany w przepisach o nasiennictwie – w przypadku wariantu 6.2.

**Wymogi i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) w Pakiecie 6
Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie.**

Lp.	Wymogi	Lp.	Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
Dla wariantu 6.1				
1	1) uprawa roślin warzywnych z kwalifikowanego materiału siewnego odmian regionalnych zarejestrowanych w krajowym rejestrze lub uprawa roślin odmian dla zachowania bioróżnorodności roślin rolniczych zarejestrowanych w krajowym rejestrze: a) w pierwszym i czwartym roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego, a w drugim, trzecim i piątym roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego – z materiału siewnego uzyskanego ze zbioru z poprzedniego roku, b) w przypadku zmiany uprawianej odmiany roślin lub 2) uprawa gatunków roślin wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia.	1	Uprawa odmian roślin innych niż dopuszczone	100%
Dla wariantu 6.2				
1	Wytwarzanie materiału siewnego roślin warzywnych odmian regionalnych zarejestrowanych w krajowym rejestrze lub roślin odmian dla zachowania bioróżnorodności roślin rolniczych zarejestrowanych w krajowym rejestrze zgodnie z przepisami o nasiennictwie	1	Uprawa odmian roślin innych niż dopuszczone	100%
2	Wytwarzanie materiału siewnego gatunków roślin wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia, spełniającego następujące wymagania jakościowe w zakresie minimalnej czystości analitycznej, maksymalnej zawartości nasion innych gatunków oraz minimalnej zdolności kiełkowania – zgodnie z Tabelą I i II.	2	Niewłaściwa jakość materiału siewnego	40% płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu
3	Zgodnie z § 24 ust. 4 rozporządzenia rolnośrodowiskowego	3	Brak złożenia w terminie do dnia 31 października roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej, świadectwo oceny polowej i laboratoryjnej materiału siewnego odmian regionalnych wpisanych do krajowego rejestru, a w przypadku roślin z gatunków wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia – informację o wynikach badania, wydane na podstawie przepisów o nasiennictwie, lub oświadczenie o posiadaniu plantacji nasiennej rośliny dwuletniej – w pierwszym roku	100%

			uprawy tej rośliny.	
Dla wariantu 6.3				
1	Rozmnażanie materiału siewnego roślin lub utrzymanie drzew owocowych zgodnie z umową, o której mowa w § 24 ust. 1 pkt 2, w tym prowadzenie dokumentacji uprawy, udostępnianie jej jednostce koordynującej lub realizującej zadania w zakresie ochrony zasobów genetycznych i przekazywanie tej jednostce wytworzonego materiału siewnego o wymaganej jakości.	1	Rozmnażanie nasion roślin niezgodnie z umową	100%
		2	Nieprzewodzenie dokumentacji uprawy	40%
Dla wariantu 6.4				
1	możliwość uzupełnienia sadu do 40% obsady wszystkich drzew, co najmniej o trzy gatunki lub odmiany drzew wymienione w załączniku nr 4 do rozporządzenia, lub odmiany drzew tradycyjnie uprawianych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed 1950 r. (powiększenie wymaga zwiększenia liczby odmian lub gatunków); obowiązek rozmnażania drzew na silnie rosnących podkładkach oraz prowadzenie ich jako wysokopienne drzewa o minimalnej wysokości pnia 1,20 m, w rozstawie nie mniejszej niż 4 x 6 m i nie większej niż 10 x 10 m;	1	Prowadzenie sadu niezgodnie z wymogami	100%
2	Wykonywanie podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych, takich jak: cięcie sanitarne drzew i prześwietlające nadmiernie zagęszczone korony, usuwanie odrostów i samosiewów, bielenie pni starych drzew i zabezpieczanie pni młodych drzew przed ogryzaniem przez gryzonie, utrzymanie ogólnego porządku w sadzie;	2	Niewykonanie przynajmniej jednego z podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych	40%
3	Koszenie i usuwanie trawy lub wypasanie.	3	Niewykoszenie lub nieusunięcie ściętej biomasy lub niewypasanie	20%

Tabela I. Wymagania jakościowe dla nasion lokalnych odmian zbóż

Lp.	Gatunki	Minimalna czystość analityczna (nasiona czyste)	Maksymalna zawartość nasion innych gatunków (nasiona innych gatunków roślin)	Minimalna zdolność kiełkowania (siewki normalne + nasiona twarde)
		% wagowy	szt./500g	% liczbowy
	1	2	3	4
1	Triticum dicoccum Pszenica płaskurka	98	60 ¹⁾	85
2	Triticum monococcum Pszenica samopsza	98	60 ¹⁾²⁾	85

3	Panicum miliaceum Proso	97	400 ¹⁾	80
4	Avena strigosa Owies szorstki	98	10 ¹⁾²⁾	85
5	Secale cereale var. multicaule Krzyca	98	60	85

¹⁾ Niedopuszczalna obecność nasion owsa głuchego (*Avena fatua*) i owsa płonnego (*Avena sterilis*).

²⁾ Wielkość próby do badań wynosi 1.000 g.

Tabela II. Wymagania jakościowe dla nasion pozostałych lokalnych odmian roślin uprawnych

Lp.	Gatunki	Minimalna czystość analityczna (nasiona czyste)	Maksymalna zawartość nasion innych gatunków (nasiona innych gatunków roślin)	Minimalna zdolność kiełkowania (siewki normalne i nasiona twarde)
		% wagowy		% liczbowy
	1	2	3	4
1	Camelina sativa Lnicznik siewny	98	0,3	80
2	Lotus uliginosus ¹⁾²⁾ Komonica błotna	75	1,8 ¹⁾	75 ²⁾
3	Melilotus alba Medik ¹⁾³⁾ Nostrzyk biały	96	2,5 ¹⁾	80 ³⁾
4	Lactuca sativa var. angustana Sałata todygowa (szparagowa, głąbiki krakowskie)	95	0,5	75
5	Lathyrus sativus Łęźwian siewny	98	1,5	80
6	Lens culinaris Soczewica jadalna	98	1,5	80
7	Pastinaca sativa Pasternak	97	0,5	70

¹⁾ Niedopuszczalna obecność nasion kianki (*Cuscuta*).

²⁾ Do 40% nasion twardych uznaje się za zdolne do kiełkowania.

³⁾ Do 30% nasion twardych uznaje się za zdolne do kiełkowania.

Zobowiązanie:

Zobowiązanie rolnośrodowiskowe obejmuje kwalifikowaną powierzchnię działek rolnych, do których została przyznana pierwsza płatność rolnośrodowiskowa.

Zmiana zobowiązania:

Zobowiązanie rolnośrodowiskowe w zakresie Pakietu 6 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie może ulec zmianie ze względu na:

- jednorazowe zwiększenie w drugim albo trzecim roku realizacji tego zobowiązania powierzchni, na której zobowiązanie w zakresie pakietu 6 jest realizowane;
- jednorazowe dodanie w drugim albo trzecim roku realizacji tego zobowiązania poszczególnych wariantów pakietu 6;
- zmianie, na gruntach rolnych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej, miejsca uprawy roślin lub zmianie

uprawianej rośliny w ramach: wariantu pierwszego, drugiego lub trzeciego pakietu 6 bez względu na zmianę wielkości obszaru, na którym to zobowiązanie jest realizowane.

Nie jest natomiast dopuszczalne dokonywanie zmian wariantów w ramach Pakietu 6
Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie.

6). Warunki szczegółowe przyznania płatności rolnośrodowiskowej w ramach pakietu 7 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie:

1. Utrzymywanie wpisanych do księgi hodowlanej krów, klaczy, lochy lub owiec matek ras wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia rolnośrodowiskowego, objętych programem ochrony zasobów genetycznych.
2. Utrzymywanie minimalnej liczby zwierząt w stadzie:
 - 4 krowy;
 - 2 klacze;
 - 5 owiec matek rasy olkuskiej, 15 owiec matek rasy cakiel podhalański, 30 owiec matek rasy merynos polski w starym typie albo 10 owiec matek pozostałych ras;
 - 10 loch rasy puławskiej;
 - 8 loch rasy złotnickiej białej, a w przypadku stada objętego programem ochrony zasobów genetycznych przed dniem 1 stycznia 2006 r. – 6 loch;
 - 8 loch rasy złotnickiej pstrej, a w przypadku stada objętego programem ochrony zasobów genetycznych przed dniem 1 stycznia 2006 r. – 3 lochy.
 - płatność przysługuje nie więcej niż do 70 loch stada podstawowego rasy puławskiej lub do 100 loch rasy złotnickiej białej, lub do 100 loch rasy złotnickiej pstrej, utrzymywanych w jednym stadzie.

Płatność:

Płatność jest przyznawana do krów, klaczy, loch lub owiec matek ras wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia, objętych programem ochrony zasobów genetycznych.

Gatunek	Rasa
Bydło	bydło rasy polskiej czerwonej, bydło rasy białogrzbiętej, bydło rasy polskiej czerwono-białej, bydło rasy polskiej czarno-białej
Konie	koniki polskie, konie huculskie, konie małopolskie, konie śląskie, konie wielkopolskie, konie zimnokrwiste w typie sokólskim, konie zimnokrwiste w typie sztumskim
Owce	owce rasy wrzosówka, owce rasy świniarka, owce olkuskie, polskie owce górskie odmiany barwnej, owce rasy merynos odmiany barwnej, owce uhruskie, owce wielkopolskie, owce żelaźnieńskie, owce rasy korideil, owce kamienieckie, owce pomorskie, owce rasy cakiel podhalański, owce rasy merynos polski w starym typie
Świnie	świnie rasy puławskiej, świnie rasy złotnickiej białej, świnie rasy złotnickiej pstrej

Wymogi i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) w pakiecie 7 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie:

Lp.	Wymogi	Lp.	Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
1	Dla wariantu 7.3. Zachowanie lokalnych ras owiec liczba maciorek przypadających na tryka nie może przekraczać 30 sztuk.	1	Przekroczenie liczby 30 maciorek na 1 tryka	20%

Zobowiązanie:

Zobowiązaniem rolnośrodowiskowym objęte są te zwierzęta (numery identyfikacyjne), które do których została przyznana pierwsza płatność rolnośrodowiskowa.

Zmiana zobowiązania:

Możliwe jest zwiększenie liczby zwierząt danej rasy objętych zobowiązaniem w ramach Pakietu 7 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie lub zmniejszeniu liczby tych zwierząt, jeżeli w wyniku tego zmniejszenia liczba tych zwierząt nie będzie niższa niż liczba zwierząt danej rasy, do których została przyznana:

- pierwsza płatność rolnośrodowiskowa lub
- płatność rolnośrodowiskowa za 2011 r. – w przypadku gdy zobowiązanie rolnośrodowiskowe w tym zakresie zostało podjęte przed dniem 15 marca 2011 r.

W przypadku realizacji Pakietu 7 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie zwierzęta objęte zobowiązaniem rolnośrodowiskowym mogą być w trakcie jego realizacji zastąpione zwierzętami tej samej rasy, jeżeli zwierzęta te spełniają warunki przyznania płatności rolnośrodowiskowej.

Rolnik dokonuje zastąpienia w terminie 40 dni od daty powzięcia informacji o konieczności zastąpienia zwierzęcia.

O dokonanym zastąpieniu rolnik informuje kierownika biura powiatowego Agencji w terminie 14 dni od dnia jego dokonania, składając na formularzu udostępnionym przez Agencję kopię dokumentu obejmującego oświadczenia:

- 1) rolnika,
 - 2) podmiotu prowadzącego księgi hodowlane – w przypadku kłaczy, loch i owiec matek,
 - 3) podmiotu upoważnionego do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych – w przypadku krów, kłaczy i owiec matek
- zawierające wskazanie zwierząt, jakie zostały zastąpione i jakimi je zastąpiono.

Płatność rolnośrodowiskowa podlega zwrotowi w przypadku, gdy rolnik zmniejszył liczbę zwierząt danej rasy objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym do poziomu niższego niż liczba zwierząt danej rasy, do których została przyznana:

- a) pierwsza płatność rolnośrodowiskowa lub
 - b) płatność rolnośrodowiskowa za 2011 r. – w przypadku gdy zobowiązanie rolnośrodowiskowe w tym zakresie zostało podjęte przed dniem 15 marca 2011 r.
- przy czym zwrotowi podlega ta część płatności, która została przyznana do zwierząt objętych zmniejszeniem oraz zwierząt, które zostały zastąpione przez te zwierzęta.

Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów w ramach określonych wariantów Pakietu 7 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie, płatność rolnośrodowiskowa przysługuje w danym roku w zmniejszonej wysokości, w części dotyczącej zwierząt, w stosunku do których stwierdzono takie uchybienie.

W określonych przypadkach wymienionych w załączniku nr 7 do rozporządzenia wysokość płatności rolnośrodowiskowej jest zmniejszana w części dotyczącej danego pakietu albo wariantu.

7). Warunki szczegółowe przyznania płatności rolnośrodowiskowej w ramach Pakietu 8 Ochrona gleb i wód:

1. Realizowanie zobowiązania rolnośrodowiskowego zgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej;
2. Zakaz wymiany działek do których została przyznana płatność;
3. W każdym roku deklaracja realizacji Pakietu 8 Ochrona gleb i wód na powierzchni co najmniej 0,1 ha.

Płatność:

Płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana do działek rolnych użytkowanych jako grunty orne, na których po plonie głównym są uprawiane rośliny:

- 1) jako wsiewka poplonowa – w przypadku wariantu 8.1;
- 2) ozime jako międzyplon ozimy – w przypadku wariantu 8.2;
- 3) jare jako międzyplon ścierniskowy – w przypadku wariantu 8.3.

Płatność może być przyznana wyłącznie do powierzchni kwalifikowanej działek rolnych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej.

Płatność rolnośrodowiskowa nie przysługuje do działek rolnych za realizację zobowiązania rolnośrodowiskowego w ramach określonych pakietów lub ich wariantów, jeżeli wymogi tych pakietów lub wariantów są objęte programami działań mającymi na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na obszarach szczególnie narażonych, zgodnie z przepisami Prawa wodnego.

Płatność rolnośrodowiskowa nie przysługuje w danym roku również w przypadku, gdy rolnik nie prowadzi rejestru działalności rolnośrodowiskowej.

W przypadku Pakietu 8 Ochrona gleb i wód płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana w wysokości:

- 1) 100% stawki płatności – za powierzchnię od 0,1 ha do 100 ha;
- 2) 50% stawki płatności – za powierzchnię powyżej 100 ha do 200 ha;
- 3) 10% stawki płatności – za powierzchnię powyżej 200 ha.

Przy obliczaniu wysokości płatności rolnośrodowiskowej uwzględnia się działki rolne, dla których obowiązują stawki płatności, w kolejności od najwyższej do najniższej przysługującej stawki płatności.

Jeżeli zostanie stwierdzone uchybienie w przestrzeganiu przez rolnika wymogów określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia rolnośrodowiskowego, polegające na:

- uprawie w plonie głównym rośliny, która była uprawiana w międzyplonie ozimym, lub formy jarej takiej rośliny;
- uprawie w plonie głównym rośliny, która była uprawiana w międzyplonie ścierniskowym;

wówczas płatność rolnośrodowiskowa przyznana za rok poprzedzający rok, w którym zostało stwierdzone to uchybienie, podlega zwrotowi w części dotyczącej działki rolnej, w stosunku do której stwierdzono takie uchybienie.

W przypadku Pakietu 8 Ochrona gleb i wód realizowanego na gruntach rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną, których wykaz jest określony w przepisach w sprawie minimalnych norm, płatność rolnośrodowiskowa w części przysługującej za realizację tego pakietu na tych gruntach jest przyznawana do powierzchni nie większej niż 60% powierzchni tych gruntów.

Wymogi i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) w Pakiecie 8 Ochrona gleb i wód:

Lp.	Wymogi	Lp.	Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
Dla pakietu 8				
1	Zakaz uprawy w międzyplonie lub wsiewce poplonowej roślin, do których uprawy może zostać przyznana specjalna płatność obszarowa do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych, jeżeli w plonie głównym uprawiana była ta sama roślina.	1	Uprawa w międzyplonie lub wsiewce poplonowej roślin, do których uprawy może zostać przyznana specjalna płatność obszarowa do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych, jeżeli w plonie głównym uprawiana była ta sama roślina	100%
2	W przypadku pakietu realizowanego na gruntach rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną , płatność rolnośrodowiskowa w części przysługującej za realizację tego pakietu na tych gruntach jest przyznawana do powierzchni nie większej niż 60% powierzchni tych gruntów.	2	Nieutrzymanie minimalnej okrywy roślinnej wymaganej przepisami w sprawie minimalnych norm na gruntach rolnych, na których nie jest realizowany pakiet 8, w przypadku gdy grunty te oraz grunty, na których jest realizowany pakiet 8, znajdują się na obszarach zagrożonych erozją wodną	100% płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej pakietu realizowanego na gruntach rolnych położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną
Wymogi dodatkowe i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) dla wariantu 8.1. Wsiewki poplonowe				
1	Wsiewanie roślin jako wsiewki poplonowej w rosnące rośliny ozime lub razem z siewem roślin jarych i utrzymanie ich przez okres zimy	1	Brak siewu wsiewki	100%
2	Sprzątnięcie słomy po żniwach	2	Nieuprzątnięcie słomy z pola po żniwach	20%
3	Niewznawianie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	3	Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem	50%

			1 marca	
4	Przyoranie biomasy wsiewki poplonowej, z wyłączeniem uprawy gleby w systemie bezorkowym	4	Nieprzeoranie wsiewek (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20%
5	Niestosowanie ścieków i osadów ściekowych na wsiewkę poplonową	5	Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych	100%
Wymogi dodatkowe i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) dla wariantu 8.2. Międzyplon ozimy				
1	Wykonanie po zbiorze plonu głównego siewu roślin ozimych jako międzyplonu ozimego do dnia 30 września	1	Brak siewu roślin poplonowych	100%
2	Niestosowanie pod międzyplon ozimy innych nawozów niż naturalne, przy czym jest dopuszczalne stosowanie wapna, jeżeli nie wpłynie to negatywnie na realizację celu pakietu	2	Stosowanie pod międzyplon nawozów innych niż naturalne	100%
3	Niestosowanie ścieków i osadów ściekowych na międzyplon ozimy	3	Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych na międzyplon	100%
4	Przyoranie biomasy międzyplonu ozimego, z wyłączeniem uprawy gleby w systemie bezorkowym	4	Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20%
5	Zakaz spasanania międzyplonu ozimego poza okresem wiosny	5	Spasanie w okresie innym niż w okresie wiosny	20%
6	Niewznawianie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	6	Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	50%
7	Zakaz uprawy w plonie głównym rośliny, która była uprawiana w międzyplonie ozimym, lub formy jarej takiej rośliny	Zwrot płatności - § 38		
8	W przypadku uprawy międzyplonu ozimego w międzyrzędziach chmielnika, powierzchnia uprawy tego międzyplonu powinna stanowić około 67% łącznej powierzchni plantacji chmielu	100%		
Wymogi dodatkowe i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) dla wariantu 8.3. Międzyplon ścierniskowy				
1	Wykonanie po zbiorze plonu głównego siewu roślin jarych jako międzyplonu ścierniskowego do dnia 30 września	1	Brak siewu roślin poplonowych	100%
2	Niestosowanie pod międzyplon ścierniskowy innych nawozów niż naturalne, przy czym jest dopuszczalne stosowanie wapna, jeżeli nie wpłynie to negatywnie na realizację celu pakietu	2	Stosowanie pod międzyplon nawozów innych niż naturalne	100%
3	Niestosowanie ścieków i osadów ściekowych na międzyplon ścierniskowy	3	Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych na międzyplon	100%
4	Przyoranie biomasy międzyplonu ścierniskowego, z wyjątkiem uprawy gleby w systemie bezorkowym	4	Nieprzyoranie międzyplonu (nie dotyczy systemu bezorkowego)	20%
5	Możliwość spasanania biomasy międzyplonu ścierniskowego w okresie jesieni			
6	Niewznawianie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	5	Wznowienie zabiegów agrotechnicznych przed dniem 1 marca	50%
7	zakaz uprawy w plonie głównym rośliny, która była uprawiana w międzyplonie ścierniskowym	Zwrot płatności - § 38		
8	w przypadku uprawy międzyplonu ścierniskowego w	100%		

	międzyrzędziach chmielnika, powierzchnia uprawy tego międzyplonu powinna stanowić około 67% łącznej powierzchni plantacji chmielu	
--	---	--

Zobowiązanie:

Zobowiązanie rolnośrodowiskowe obejmuje kwalifikowaną powierzchnię działek rolnych, do których została przyznana pierwsza płatność rolnośrodowiskowa.

Zmiana zobowiązania:

Możliwa jest zmiana zobowiązania, na gruntach zadeklarowanych we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej, ze względu na zmianę miejsca uprawy roślin lub zmiany uprawianej rośliny w ramach wariantów pakietu 8, bez względu na zamianę wielkości powierzchni, na której to zobowiązanie jest realizowane.

8). Warunki szczegółowe przyznania płatności rolnośrodowiskowej w ramach pakietu 9 Strefy buforowe:

1. Realizowanie zobowiązania rolnośrodowiskowego zgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej;
2. Utrzymywanie zadeklarowanej we wniosku o przyznanie pierwszej płatności długości miedzy śródpolnej;
3. Zakaz wymiany działek do których została przyznana płatność;
4. Przestrzeganie wymogów określonych dla realizowanego Pakietu 9 Strefy buforowe.

Płatność:

W Pakiecie 9 Strefy buforowe płatność jest przyznawana do miedz śródpolnych.

Wysokość płatności rolnośrodowiskowej ustala się jako iloczyn stawek płatności na metr bieżący miedzy śródpolnej i długość tej miedzy po uwzględnieniu zmniejszeń lub wykluczeń wynikających ze stwierdzonych nieprawidłowości lub niezgodności.

Wymogi i odpowiadające im w przypadku uchybienia sankcje (zmniejszenia) w pakiecie 9 Strefy buforowe:

Lp.	Wymogi	Lp.	Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
1	utrzymanie miedzy śródpolnej o szerokości: a) około 2 metrów – w przypadku wariantu 9.3, b) około 5 metrów – w przypadku wariantu 9.4	1	Utrzymanie miedzy śródpolnej o szerokości mniejszej co najmniej o 10 % od wymaganej szerokości	50%
2	wykaszenie raz w roku lub co 2 lata, nie później niż do dnia 30 września, przy zachowaniu istniejących drzew i krzewów; w przypadku żywopłotów – pielęgnacja	2	Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	100%
		3	Niepielęgnowanie żywopłotów	30%
2	zakaz stosowania nawozów i środków ochrony roślin	4	Zastosowanie nawozów lub środków ochrony roślin	100%
		5	Nieusunięcie biomasy w odpowiednim terminie	20%

Zobowiązanie:

Powierzchnia zobowiązania w przypadku Pakietu 9 Strefy buforowe jest ustalana na podstawie długości między śródpolnej do której została przyznana pierwsza płatność rolnośrodowiskowa. Każdy pas między śródpolnej zgłaszany do płatności w ramach pakietu 9 deklarowany jest jako odrębna działka rolna, przy czym metr bieżący między śródpolnej przeliczony jest na powierzchnię działki rolnej w ha. Wymóg minimalnej powierzchni działki rolnej wynoszącej 0,1 ha nie ma w przypadku zastosowania.

Zmniejszenie długości między śródpolnej lub zaprzestanie realizacji danego wariantu 9.3/9.4 Pakietu 9 Strefy buforowe jest uznawane za niedochowanie zobowiązania.

Zmiana zobowiązania:

Brak możliwości zmiany zobowiązania podjętego w zakresie Pakietu 9 strefy buforowe.